

Aleg. 108.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie otworzenia oddziału okulistycznego w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie wniósł podczas zeszłorocznej sesji sejmowej petycję o otworzenie oddziału okulistycznego w szpitalu św. Łazarza i oddanie jego kierownictwa profesorowi okulistyki w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Uchwałą z dnia 22. Stycznia 1886. odstąpił Wysoki Sejm rzeczoną petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedstawienia wniosków na najbliższej sesji.

W sprawozdaniu z dnia 29. Października 1886. L. 64.014 przedstawił Wydział krajowy Sejmowi w myśl żądania zeszłorocznej petycji Wydziału lekarskiego wniosek żądający upoważnienia do urządzenia oddziału okulistycznego przy szpitalu św. Łazarza w dwóch salach w suterenach jednego z pawilonów.

Według wniosku Wydziału krajowego ma być oddział okulistyczny oddziałem szpitalnym a nie rezerwowym kliniki okulistycznej Uniwersytetu; chorzy mają być przyjmowani tylko o tyle, o ile wystarczą przeznaczone na ten cel dwie sale.

Jako koszta jednorazowe urządzenia oddziału preliminuje Wydział krajowy kwotę 2.590 zł. a jako koszta utrzymania nowego oddziału stały wydatek roczny w kwocie 3.633 zł.

Wydział krajowy żąda wstawienia obu powyższych kwot w preliminarz szpitala św. Łazarza na r. 1887. w tem przepuszczeniu, że oddział okulistyczny już z dniem 1. Stycznia 1887. utworzony zostanie.

Komisya budżetowa uznaje tak na podstawie wywodów zeszłorocznej petycji Wydziału lekarskiego jak i na podstawie sprawozdania Wydziału krajowego naglącą potrzebę otworzenia w szpitalu św. Łazarza oddziału okulistycznego.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, iż w klinice okulistycznej, mającej tylko 24 łóżek, zgłasza się taka ilość chorych do przyjęcia, tak z Krakowa samego jak i z całej Galicyi zachodniej, iż ani połowa zgłaszających się do kliniki przyjętą być nie może. Chorzy zgłaszający się należą do klasy najuboższej, nie mogą przeto odbyć kosztownej podróży do Lwowa lub Wiednia, nie mogą również leczyć się prywatnie nie mając środków utrzymania; nie leczą się więc wcale i albo zachowują chroniczną ciężką słabość ocz albo ślepną i stają się ciężarem sobie

i społeczeństwu, które nie mogło dać im sposobności do leczenia się ale musi dać sposobność do życia.

W Galicyi znajduje się 1138 ciemnych uleczalnych, którzy tylko dlatego są ciemnymi, bo nie mają środków i sposobności leczenia się.

Klinika zresztą z natury rzeczy nie przyjmuje i przyjmować nie może tych, którzy bądź to ze względu na ubóstwo, bądź to ze względu na grożące im niebezpieczeństwo utraty wzroku najbardziejby na przyjęcie zasługiwali, gdyż musi się kierować koniecznością dostarczenia uczniom w klinice materiału jaknajbardziej różnorodnego, do celów nauki stósownego; ztąd też chorych na zapalenie egipskie weale do szpitalu nie przyjmuje się, choć słabość ta w wielu miejscowościach coraz bardziej się szerzy. Od połowy Lipca do połowy Października t. j. przez 3 miesiące klinika jest zamkniętą i przez ten czas ubodzy chorzy na oczy pozbawieni są w całej zachodniej Galicyi sposobności do leczenia się, a nie rzadkie są wypadki, w których chory czekając przez kilka miesięcy na otworzenie kliniki wzrok straci. Również oplakanem jest położenie tych chorych, którzy z końcem roku szkolnego do kliniki przyjęci muszą z rozpoczęciem feryj klinikę opuścić, choć stan ich ócz na to nie pozwala.

Komisya budżetowa nie może Wysokiemu Sejmowi nie powiedzieć, że utworzenie nowego oddziału w szpitalu św. Łazarza w chwili, w której wzrost ilości dni leczenia w tym szpitalu jest tak znaczny, iż różnica między r. 1883. a 1886. wynosi 50 000 dni, w chwili w której Wydział krajowy w ostatniem sprawozdaniu z czynności sam przewiduje, iż dzisiejsze ubikacye dla oddziałów już istniejących w niedalekiej przyszłości okażą się niedostatecznymi a tem samem budowa nowego pawilonu będzie konieczną, — narażać musi kraj w przyszłości na ciężary i koszta, które przewyższać będą znacznie te, które na razie połączone być mają z otwarciem a względnie z utrzymaniem oddziału okulistycznego.

Komisya budżetowa pomimo tego nie może Wys. Sejmowi doradzać odrzucenie lub choćby odroczenie wniosków Wydziału kraj., bo skoro udowodnionem jest, że brak oddziału okulistycznego w szpitalu św. Łazarza naraża znaczny stosunkowo procent ludności na jedno z największych nieszczęść, jakie człowieka spotkać może, t. j. na utratę wzroku, to kraj nie może usuwać się od obowiązku, jaki nań względy humanitarne i obowiązujące ustawy wkładają.

Wydział krajowy proponuje urządzenie oddziału okulistycznego w 2 salach suterenuów jednego z pawilonów. Komisya zgadza się z tym projektem, gdyż lokal ten nie uszczupla miejsca dziś dla innych oddziałów przeznaczonego, wymaga stosunkowo nieznacznych kosztów adaptacyi a przez profesora Rydla jako zupełnie odpowiadający wymogom lekarskim uznany został.

Oddział okulistyczny pomieścić będzie mógł 12—14 łózek, a gdy komisya zgodnie z Wydziałem krajowym przedkłada Wys. Sejmowi wniosek, iż chorzy będą na oddział okulistyczny tylko o tyle przyjmowani, o ile starczy miejsca w przeznaczonych na ten cel 2 salach, przeto na razie zapobiega się dalszemu rozszerzaniu oddziału okulistycznego a tem samem i połączeniu z tem wzrostowi wydatków.

Kierownictwo oddziału poruczone być ma profesorowi okulistyki w Uniwersytecie Jagiellońskim, dla którego komisya zgodnie z Wydziałem krajowym preliminaruje pensyę w kwocie 650 zł. rocznie analogicznie do pensyi kierownika oddziału położniczego, który jest oraz profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego i dyrektorem kliniki położniczej.

Wydział krajowy proponuje nadto utworzenie dla oddziału okulistycznego posady sekundaryusza I. klasy z płacą roczną 600 zł.

Z uwagi, że w szpitalu św. Łazarza są sekundaryusze I. klasy z płacą 600 zł. i II. klasy z płacą 500 zł., z dalszej uwagi, że oddział okulistyczny będzie bardzo mały, bo tylko z 14 łózek złożony, — przeto komisya sądzi, iż dostatecznem będzie ustanowienie sekundaryusza II. klasy z płacą roczną 500 zł.

Na koszta urządzenia oddziału preliminaruje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym 2.590 zł. a mianowicie:

a) Adaptacja 1.567 zł.

Według przedłożonego kosztorysu adaptacja ubikacji właściwej dla oddziału okulistycznego kosztować będzie 783 zł. 50 ct., — gdy jednak obecnie w suterenach obu pawilonów znajdują się sale dla chorych zakaźnych obu płci a wskutek urządzenia oddziału okulistycznego w jednym z pawilonów okazała się potrzeba przeniesienia chorych zakaźnych obu płci do drugiego pawilonu, przeto i w drugim pawilonie niezbędne są te same adaptacje, spowodowane tem, iż jedna z sal służyła dotąd jako skład, tudzież iż z powodu pomieszczenia chorych obu płci u dwóch salach sąsiednich potrzeba urządzić sale tak, by ze sobą w żadnej komunikacji nie zostawały.

Wydatek jednorazowy na koszty adaptacji w kwocie 1.567 zł. jest w zupełności uzasadniony.

b) Sprzęty 250 zł.
preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym; spis szczegółowy sprzętów znajdujący się w sprawozdaniu Wydziału krajowego obejmuje sprzęty tylko najniezbędniejsze i po cenach umiarkowanych.

c) Jednorazowy koszt sprawienia bielizny, preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 670 zł. obliczając jednorazowo koszt bielizny dla jednego łóżka potrzebnej 47 zł. 75 ct.

d) Na narzędzia lekarskie preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . 100 zł.
Razem j. w. 2.590 zł.

Wskutek otworzenia oddziału okulistycznego o 14 łóżkach wzrośnie budżet szpitala św. Łazarza corocznie w przybliżeniu o 3.533 zł. a mianowicie:

żywienie 14 chorych w ciągu 5.110 dni po 28 ct	1.430 zł.
bielizna ($\frac{1}{3}$ część corocznie)	200 „
sprzęty ($\frac{1}{10}$ część corocznie)	25 „
leki po 2 ct. na dzień i chorego	200 „
narzędzia lekarskie	25 „
pranie	10 „
opał dwóch pieców	40 „
oświetlenie	6 „
słoma	2 „
placa prymaryusza	650 „
placa sekundaryusza	500 „
posługacz	90 „
posługaczka	72 „
wikt służby po 129 zł.	258 „
reparacje sal	25 „

ogółem jak wyżej 3.533 zł.

Wnioski poniżej do uchwały Wys. Sejmu przedstawione nie obejmują preliminarza wydatków stałych dla oddziału okulistycznego na r. 1887. gdyż takowe zostały już uwzględnione w ogólnym preliminarzu św. Łazarza na r. 1887.

Gdy adaptacja sal dla oddziału okulistycznego przeznaczonych wymaga pewnego czasu, gdy zresztą potrzeba oddziału okulistycznego jest najbardziej naglącą podczas feryj szkolnych, przeto komisya sądzi, iż czasem właściwym na otworenie oddziału będzie dzień 1. Lipca 1887.

Na podstawie powyższych uwag komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do urządzenia oddziału ocnego przy szpitalu św. Łazarza w dwóch salach w suterenach jednego z pawilonów. Oddział ten ma być otworzonym z dniem 1. Lipca 1887.

2. Oddział oczny ma być oddziałem wyłącznie szpitalnym. Chorzy będą przyjmowani tylko o tyle, o ile starczy miejsca w przeznaczonych na ten cel dwóch salach.

3. Na adaptację i kosztą pierwszego urządzenia oddziału wstawia się w preliminarz szpitala św. Łazarza na r. 1887. jednorazowo jako wydatek nadzwyczajny kwotę 2.590 zł.

Lwów dnia 10. Stycznia 1887.

Przewodniczący:

S m a r z e w s k i. w. r.

Sprawozdawca:

Stanisław Badeni w. r.